

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
Skuggasundi 1
150 Reykjavík

Hvammstangi, 5. september 2018

Efní: Umsögn sveitarstjórnar Húnabings vestra um drög að frumvarpi til laga um þjóðgarðsstofnun.

Ráðherra umhverfis og auðlindamála kynnti efni og markmið frumvarpsins á fundi á í Búðardal 15. ágúst sl. Umsögn þessi er byggð á þeim ábendingum sem fram komu á þeim fundi.

1. Skipulagsvald sveitarfélaga

Mikilvægt er að sem best sátt ríki milli þjóðgarða og sveitarstjórnna en skipulagsvaldið er hjá sveitarfélögum. Tryggja þarf skýra aðkomu sveitarfélaga að ákvörðunum um friðlýsingu landsvæða innan marka sveitarfélags sem þjóðgarðs, sbr. 3. mgr. 4 gr. og um afmörkun þjóðgarða. Landsvæði má ekki friðlýsa sem þjóðgarður í óþökk sveitarstjórnar.

Sama sjónarmið á við um ákváðanir um stækken þjóðgarða, sbr. 6. – 8. gr. frv. Engar málsméðferðarreglur virðast gilda um breytingar á mörkum þjóðgarða heldur sé ráðherra framselt allt forraði á því að ákváða mörk þjóðgarða með reglugerð. Setja þarf inn að lágmarki ákvæði um málsméðferð, þar sem tryggð er vönduð umfjöllun í svæðisráðum og stjórn viðkomandi þjóðgarðs, ásamt samráði við viðkomandi sveitarfélög áður en reglugerð er gefin út um stækken þjóðgarða. Með því ætti að vera unnt að tryggja að einföld ákvörðun ráðherra á hverjum tíma leiði ekki til þess að þjóðgarður verði stækkaður í óþökk viðkomandi sveitarfélaga.

2. Ákvæði um kaup og eignarnám, sbr. 10. gr. frv.

Sveitarstjórn Húnabings vestra hefur áhyggjur af þeim viðtæku heimildum sem 10. gr. frumvarpsins veitir til kaupa á fasteignum, þ.m.t. mannvirkjum og nytjaréttindum innan þjóðgarða. Takmarka þarf heimildina við svæði innan þjóðgarðs eða a.m.k. skýra nánar hvað átt er við með „næsta nágrenni hans“.

Þá gerir sveitarstjórn Húnabings vestra alvarlega athugasemd við ákvæði 2. mgr. 10. gr., um heimild þjóðgarðsstofnunar, að fengu samþykki ráðherra, að taka eignarnámi lönd, mannvirki og réttindi til þess að framkvæma friðun.

Húnabing vestra

Hvammstangabraut 5 • 530 Hvammstangi
Sími 455 2400 • Fax 455 2409
www.hunathing.is • Kt. 540598-2829

Umhverfisráðuneytið
Skuggasundi 1-3
150 Reykjavík

Hvammstangi, 12. ágúst 2019
Tilvísun: 1812025

Efni: Umsögn byggðarráðs Húnabings vestra um verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu, mál nr. S-135/2019 í samráðsgátt stjórnvalda.

Á 1008. fundi byggðarráðs Húnabings vestra þann 12. ágúst 2019 var eftirfarandi fært til bókar við 5. lið:

„1812025 Umsögn um verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu, mál nr. S-135/2019 í samráðsgátt stjórnvalda.

Lögð fram eftirfarandi tillaga að bókun:

„Byggðarráð Húnabings vestra vill áréttu að það er ósk þess að land innan marka sveitarfélagsins verði ekki hluti fyrirhugaðs þjóðgarðs á miðhálendinu.

Byggðarráð Húnabing vestra vill benda á að samkvæmt lögum er skipulagsvald, þ.e. vinnsla og samþykkt svæðis-, aðal- og deiliskipulags á höndum sveitarfélaga. Það er því ekki í verkahring ráðherraskipaðrar nefndar að hafa með beinum hætti áhrif á skipulag sveitarfélaga með því að gera tillögu að legu þjóðgarðs á miðhálendinu innan marka þeirra.

Í fyrirliggjandi tillögu um stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu felst skerðing á skipulagsvaldi sveitarstjórnar með færslu þess til stjórnunar- og verndaráætlana. Þannig eru áhrif sveitarfélaga til þess að móta sér stefnu um uppybyggingu innviða, landnýtingu og landvernd innan marka þeirra verulega takmörkuð. Byggðarráð Húnabings vestra bendir á að stjórnunar- og verndaráætlanir geta ekki takmarkað skipulagsvald sveitarstjórnar.

Þjóðlendur innan marka Húnabings vestra eru í afréttareign og því fylgir upprekstrar- og veiðiréttur auk annarra nýtingarréttinda. Byggðarráð Húnabing vestra vill áréttu mikilvægi þess að upprekstrar- og nýtingarréttur haldist um alla framtíð. Samkvæmt tillögum nefndarinnar verður nýting afréttu og ýmiskonar starfssemi háð stjórnunar- og verndaráætlunum. Stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu hefur þannig í för með sér skerðingu á nýtingarrétti íbúa sveitarfélagsins og takmörkun á rétti þeirra til umferðar um land innan marka þess. Einnig er líklegt að setning atvinnustefnu innan þjóðgarðs valdi verulegum takmörkunum á tekjuöflun vegna starfsemi innan marka hans.

Tillaga nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálendi Íslands felur í sér verulega skerðingu á valdheilmildum sveitarfélaga og réttindum íbúa þeirra. Tillaga nefndarinnar hvað varðar mörk þjóðgarðs á miðhálendinu virðist fyrst og fremst tilkomin til þess að styrkja eignar- eða ráðstöfunarrétt ríkisins yfir landi í hálandi Íslands“.

Tillagan borin undir atkvæði og samþykkt með 3 atkvæðum.“

Virðingarfyllist,

Guðny Hrund Karisdóttir, sveitarstjóri

Húnabing vestra

Hvammstangabraut 5 • 530 Hvammstangi
Sími 455 2400 • Fax 455 2409
www.hunathing.is • Kl. 540598-2829

Umhverfisráðuneytið
Skuggasundi 1-3
150 Reykjavík

Hvammstangi, 24. október 2019
Tilvísun: 1812025

Efni: Umsögn byggðarráðs Húnabings vestra um verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu, mál nr. 253/2019 í samráðsgátt stjórvalda.

Á 1018. fundi byggðarráðs Húnabings vestra þann 21. október 2019 var eftirfarandi fært til bókar við 10. lið:

„1812025 Verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu.“

Lögð er fram eftirfarandi bókun:

„Byggðarráð Húnabings vestra ítrekar ósk sína að land innan marka Húnabings vestra verði ekki hluti fyrirhugaðs þjóðgarðs á miðhálendinu. Á þetta bæði við um land í beinni eigu sveitarfélagsins og þjóðlendur í afréttareign innan marka Húnabings vestra.“

Byggðarráð vill áréttu að samkvæmt lögum er skipulagsvald, þ.e. vinnsla og samþykkt svæðis-, aðal- og deiliskipulags í höndum sveitarfélaga. Það er því ekki í verkahring ráðherraskipaðar nefndar, ráðherra eða Alþingis að hafa með beinum hætti áhrif á skipulag sveitarfélaga með því að gera tillögu að legu þjóðgarðs á miðhálendinu innan marka þeirra.

Áherslur er varða stjórnskipun þjóðgarðs á miðhálendi Íslands fela í sér flutning á stefnumörkun, umsjón og rekstri frá sveitarfélögum til svæðisráða. Þessar hugmyndir takmarka áhrif sveitarfélaga til þess að móta sér stefnu til að mynda hvað varðar uppbyggingu innviða, atvinnumál, landnýtingu og landvernd. Byggðarráð gagnrýnir að fyrirliggjandi textadrög feli í sér hugmyndir um færslu á valdheimildum sveitarstjórna til svæðisráða. Þannig flyst ákvarðanataka frá lýðræðislega kjörnum fulltrúum sveitarfélaga til kjörinna fulltrúa annarra sveitarfélaga, embættismanna og hagsmunahópa. Byggðarráð leggur áherslu á að í dag ríkir engin óvissa um stjórn svæða innan marka sveitarfélagsins.

Byggðarráð telur að fyrirliggjandi tillaga nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálendi Íslands felli í sér verulega skerðingu á valdheimildum sveitarfélaga og réttindum íbúa þeirra. Í fyrirliggjandi textadrögum þar sem fjallað er um markmið með stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu er ekki lýst brýnni nauðsyn fyrir stofnun hans. Hugmyndir um stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu virðast fyrst og fremst tilkomnar til þess að styrkja eignar- eða ráðstöfunarrétt ríkisins yfir landi á hálandi Íslands.“ Tillagan borin undir atkvæði og samþykkt með 3 atkvæðum.“

Virðingarfyllist,

Ragnheiður Jóna Ingimarsdóttir, sveitarstjóri.

Húnaþing vestra

Hvammstangabraut 5 • 530 Hvammstangi
Sími 455 2400 • Fax 455 2409
www.hunathing.is • Kt. 540598-2829

Umhverfisráðuneytið

Skuggasundi 1-3

150 Reykjavík

Hvammstangi, 5. desember 2019

Tilvísun: 1812025

Efní: Umsógn byggðarráðs Húnaþings vestra um áform um frumvarp til laga um Hálandispjóðgarð, mál nr. 290/2019 í samráðsgátt stjórnvalda.

Á 1024. fundi byggðarráðs Húnaþings vestra þann 2. desember 2019 var eftirfarandi fært til bókar við 11. lið:

Áform um frumvarp til laga um Hálandispjóðgarð.

Lögð fram eftirfarandi bókun:

„Byggðarráð Húnaþings vestra hvetur stjórvöld eindregið til þess að leggja til hliðar fyrilliggjandi áform um lagasetningu vegna stofnunar þjóðgarðs á miðhálendi Íslands.

Byggðarráð bendir á að fjölmörg sveitarfélög hafa gert verulegar athugasemdir við eða hafnað alfaríð framkomnum tillögum nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu, sem kynntar hafa verið í samráðsgátt stjórnvalda.

Byggðarráð Húnaþings vestra ítrekar að samkvæmt lögum er skipulagsvald, þ.e. vinnsla og samþykkt svæðis- aðal- og deiliskipulags á höndum sveitarfélaga. Það er því ekki í verkahring ráðherraskipaðar nefndar, ráðherra eða Alþingis að hafa með beinum hætti á skípulag sveitarfélaga með því að gera tillögu að legu þjóðgarðs á miðhálendinu innan marka þeirra.

Þá leggur byggðarráð Húnaþings vestra áherslu á að hugmyndir um stofnun eins heildstæðs þjóðgarðs á miðhálendi Íslands geti ekki raungerst nema í viðtækri sátt við sveitarfélögini í landinu.“

Tillagan borin undir atkvæði og samþykkt með þremur atkvæðum.

Virðingarfyllst,

Ragnheiður Jóna Íngimarsdóttir, sveitarstjóri.